

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Lubora Veselého a soudkyň JUDr. Markéty Čermínové a JUDr. Elišky Galiazzo v právní věci

žalobce: **Jiří K.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátkou JUDr. Lucií Kolářovou
sídlem Přemyslovská 1939/28, 130 00 Praha 3

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o náhradu majetkové újmy a zadostiučinění za nemajetkovou újmu

k odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 30. července 2019, č. j. 19 C 182/2017 - 336,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. **mění** jen tak, že se zamítá žaloba co do částky 36 511 Kč s 8,05% úrokem z prodlení od 11. 8. 2017 do zaplacení, jinak se v napadené části tohoto výroku **potvrzuje**.

- II. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku II. **mění** jen tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 93 000 Kč s 8,05% úrokem z prodlení od 11. 8. 2017 do zaplacení do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**.
- III. Žalobce **je povinen** nahradit žalované náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 2 364 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem nalézací soud uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 180 112 Kč s příslušenstvím (výrok I.), zamítl žalobu ohledně vícežalované částky 595 000 Kč s příslušenstvím (výrok II.) a žalobci uložil povinnost zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení 1 512 Kč (výrok III.). Takto rozhodl o žalobě, již se žalobce domáhal náhrady majetkové újmy a zadostiučinění za nemajetkovou újmu a konstatování porušení práva z titulu nezákonného rozhodnutí v řízení vedeném před Obvodním soudem pro Prahu 4 pod sp. zn. 6 T 237/2014, jehož byl žalobce účastníkem. V průběhu řízení žalobce vzal zpět celý svůj nárok na konstatování porušení práva a dále co do částky 23 000 Kč za nezákonnou vazbu, která byla dobrovolně ze strany žalované hrazena, a dále co do částky ušlého zisku ve výši 432 000 Kč. Mezi účastníky bylo učiněno nesporným uplatnění nároku z titulu nezákonného trestního stíhání žalobce dne 10. 2. 2017 u žalované a dále poskytnutí částky 23 000 Kč za nezákonnou vazbu stanoviskem z 6. 11. 2017 při nevyhovění zbytku požadavku na náhradu majetkové a nemajetkové újmy. Po provedeném dokazování nalézací soud vyšel ze zjištěného skutkového stavu, že proti žalobci bylo zahájeno dne 9. 9. 2013 trestní stíhání Policií ČR jako obviněnému ze spáchání zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, 2 písm. d) tr. zák., následně dne 31. 12. 2013 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce pro zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák., když obě trestní stíhání byla spojena pod společné řízení. Trestní řízení trvalo po dobu 3 let a 8 měsíců, skončilo zproštěním žalobce obžaloby podle § 226 písm. c) tr. ř. dne 16. 9. 2016, resp. odmítnutím dovolání 31. 5. 2017. V průběhu trestního řízení byl žalobce upozorněn na možnost změny právní kvalifikace na trestný čin ublížení na zdraví, trestní sazba, kterou byl žalobce ohrožen, byla 3 až 10 let. Na žalobci byla vykonána vazba v trvání 51 dnů od 31. 12. 2013 (zadržení žalobce) do propuštění 19. 2. 2014. V průběhu trestního řízení byl žalobce dvakrát odsouzen, a to rozhodnutím z 22. 6. 2015 a 20. 1. 2016, vždy k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let na zkušební dobu v trvání 5 let. Ve věci bylo rozhodováno opakovaně na třech stupních soudní soustavy, před soudem I. stupně 3x, před soudem II. stupně 3x a před soudem dovolacím 1x. Po propuštění žalobce z vazby bylo vydáno předběžné opatření, uloženo probační dohled, předběžné opatření spočívalo v zákazu styku s matkou, rozhodnutí bylo vydáno 14. 2. 2014. Žalobce byl obžaloby zproštěn podle § 226 písm. c) tr. ř., po podání dovolání řízení skončilo 31. 5. 2017. V příčinné souvislosti s nezákonným vedením trestního řízení proti žalobci došlo k zásahům do osobnostních sfér žalobce týkajícím se částečně zdravotních problémů žalobce, problémů s řádným dokončením studia, žalobce byl omezen ve styku s matkou po dobu téměř 3 let, byl nucen vynaložit finanční prostředky na opakované příjmací zkoušky, na financování semestrů navíc, dále na zdravotní pojištění v letech 2015 a 2016 a další finanční prostředky. V příčinné souvislosti s vedením nezákonného trestního stíhání vznikla žalobci majetková škoda a nemajetková újma, kterou u žalované uplatnil žádostí z 10. 2. 2017, v zákonné šestiměsíční lhůtě od uplatnění nároku žalobce u žalované nebyl jeho nárok vyřízen, až stanoviskem z 6. 11. 2017 žalovaná poskytla žalobci přiměřené zadostiučinění za vazební stíhání ve výši 23 000 Kč, za nezákonné trestní stíhání se omluvila, další zadostiučinění za nemajetkovou újmu již neposkytla, shodně postupovala při náhradě škody. Takto zjištěný skutkový stav posoudil podle zákona č. 82/98 Sb. (dále jen „OdpŠk“), jehož konkrétní

ustanovení citoval. Následně dospěl k závěru, že je ve věci dán odpovědnostní titul ve smyslu ust. § 5 písm. a) OdpŠk, když proti žalobci bylo zahájeno trestní stíhání 9. 9. 2013, následně trestní stíhání 31. 12. 2013, obě trestní stíhání byla spojena v jedno řízení, následně byl žalobce vzat do vazby, kde pobýval v období od 31. 12. 2013 do 19. 2. 2014. Trestní řízení proti jeho osobě skončilo odmítnutím dovolání dne 31. 5. 2017 do zprošťujícího rozhodnutí ze dne 16. 9. 2016, jímž byl žalobce obžaloby zproštěn podle ust. § 226 písm. c) tr. ř. Pokud jde o povahu trestné činnosti, ze které byl žalobce obviněn, vztahovala se k poškozené Haně K., jeho matce, kterou měl slovně i fyzicky napadnout. Žalobce již v minulosti byl dvakrát z obydlí vykázán, potřetí pak k vykázání došlo právě 31. 12. 2013. V době zadržení a vzetí do vazby byl žalobce studentem xxx xxx univerzity v Praze, xxx xxx fakulty. Žalobce v důsledku vzetí do vazby 31. 12. 2013, kdy v té době studoval II. ročník, nebyl schopen splnit své studijní povinnosti spočívající ve vykonání potřebného množství zkoušek a zápočtů a následně byl nucen II. ročník v podstatě dvakrát opakovat. Nalézací soud se následně zabýval jednotlivými uplatněnými nároky. Pokud jde o nárok na náhradu nákladů za přijímací zkoušky v celkové výši 2 500 Kč, sestávající se z pěti plateb à 500 Kč, vynaložení těchto nákladů bylo prokázáno listinnými důkazy. Nalézací soud konstatoval, že nebýt nezákonného trestního stíhání žalobce, které bylo spojeno se stíháním vazebním, lze dospět k závěru, s ohledem na následné studijní výsledky i studijní výsledky předešlé, že by žalobce řádně splnil své povinnosti ve II. ročníku, mohl postoupit do ročníku III., a to bez nuceného dvojího opakování II. ročníku, když toto jeho studium by bylo bývalo řádně zakončeno v akademickém roce 2014/2015. S ohledem na zadržení žalobce a následné vazební stíhání v průběhu zkouškového období v zimním semestru a taktéž částečně narušení výuky již v letním semestru akademického roku 2013/2014, když vazební stíhání znemožnilo žalobci vykonat některé zápočty a všechny zkoušky v zimním semestru a zúčastnit se částečně výuky z počátku semestru letního, znamenalo, že žalobce následně nemohl ani po propuštění z vazby řádně dostudovat letní semestr akademického roku 2013/2014 v době, kdy ještě jeho studium mělo být bezplatné, a následně došlo k jeho ukončení ze strany xxx xxxU, neboť žalobce neměl splněno více jak 6 studijních povinností. I přes následnou aktivitu žalobce a jeho žádost o přezkoumání rozhodnutí, když mu následně byla udělena výjimka a mohl v průběhu akademického roku 2014/2015 začít opakovat II. ročník, bylo studium prodlouženo o celé 2 roky, a to z důvodu, že žalobce sice obdržel dopis dne 14. 10. 2014 o ukončení studia z důvodu nesplnění požadavků, následně proti němu podal opravný prostředek, ten měl odkladný účinek, avšak následně bylo opakování II. ročníku povoleno až 31. 10. 2014, tedy žalobce se mohl začít účastnit výuky až 3. 11. 2014, tedy po více jak 4 týdnech, kdy výuka již započala. Z tohoto důvodu pak přišel opět o 4 přednášky z 12 a dvě cvičení ze 6, přičemž u dvou předmětů tyto absence již samy o sobě znamenaly, že žalobce nebude mít nárok na udělení zápočtu, tedy se nebude moci účastnit ani zkoušky v zimním zkouškovém období. II. ročník tedy žalobce vykonal řádně až v průběhu akademického roku 2015/2016 a následně postoupil do ročníku III., který řádně vystudoval a následně i úspěšně absolvoval přijímací zkoušky na navazující magisterské studium. Z těchto důvodů nárok na majetkovou škodu spočívající v nutnosti vynaložit zvýšené náklady na přijímací zkoušky ve výši celkově 2 500 Kč seznal důvodným. Shodně pak soud postupoval, pokud jde o nárok na náhradu majetkové škody spočívající v náhradě nákladů za semestry navíc, 3x 15 000 Kč, když jejich výše vyplývá z rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem z 31. 8. 2015, 20. 3. 2016 a 29. 8. 2016, vždy směřující k 6 měsícům studia, a taktéž žalobce prokázal jejich řádné zaplacení. Pokud jde o argumentaci ohledně nutnosti vynaložení těchto nákladů, soud odkázal na svá zjištění z jakého důvodu žalobce nesplnil požadavky pro bezplatný přístup ke vzdělání, a v souvislosti s prodloužením studia způsobeným nezákonným trestním stíháním byl následně nucen jednotlivé semestry navíc, které jeho studium prodloužily, již doplatit. Pokud jde o nárok na náhradu škody za zdravotní pojištění v částce 14 612,00 Kč, i tento nárok soud seznal důvodným. Žalobce prokázal skutečné proplacení těchto nákladů, když konkrétně jde o zdravotní pojištění za měsíc prosinec 2015 v částce 1 242 Kč a za období od 1. 1. 2016 do 31. 10. 2016 v částce 1 337 Kč měsíčně. Nalézací soud opět zdůraznil nutnost prodloužení studia žalobce s ohledem na vazební stíhání, resp. vedení trestního stíhání proti žalobci, a nemožnost řádně se připravovat a být účasten řádného denního programu studia včetně vykonání zkoušek a zápočtů v jednotlivých akademických rocích, které znamenaly osobní omezení svobody

žalobce v průběhu vazebního stíhání a následné návaznosti týkající se prodloužení studia do budoucna. Pokud by žalobce řádně studoval, nedošlo by ke skutečnostem shora uvedeným, povinnost hradit zdravotní pojištění by žalobci nevznikla. Soud odmítl tvrzení žalované, že necelé 2 měsíce ve vazbě nemohou ovlivnit průběh studia, když žalobce tento průběh studia řádně prokázal, pokud jde o následky do budoucna, odmítl i argumentaci žalované, že žalobce se nikterak nezajímal o možnost přerušit studium, případně požádat o individuální studijní plán, když se žalobce o této možnosti informoval ústně na studijním oddělení, jak uváděl ve své účastnické výpovědi, i s ohledem na následné písemné žádosti žalobce o přezkum rozhodnutí děkanátu lze těmito skutečnostem věřit, když bylo pouze na děkanovi fakulty, zda udělení individuálního studijního plánu schválí či nikoliv, a pobyt ve vazbě není relevantním důvodem pro jeho udělení. Z tohoto důvodu proto žalobce využil možnosti následného opakování II. ročníku a jak bylo prokázáno, i následné ročníky vždy bez jakékoliv prodlevy a nutnosti prodloužení vystudoval. Pokud jde o náklady spojené s vynaloženými náklady prarodičům za období od 19. 2. 2014 od propuštění z vazby, do vynesení zprošťujícího rozsudku v trestní věci do 16. 9. 2016, tedy za dobu 31 měsíců, v celkové výši 93 000 Kč (3 000 Kč měsíčně), nalézací soud tyto náklady neseznal důvodnými a prokázanými. Zdůraznil zjištěnou skutečnost, že byla přijata záruka prarodičů Josefa K. a Hany K. jako důvěryhodných osob na nahrazení vazby žalobce, ve které sami nabízeli možnost bydlení u nich na adrese xxx, xxx, z důvodu, aby nemohl konfrontovat svoji matku či svého bratra, a měl za prokázané i vedení společné domácnosti žalobce s prarodiči. Pokud však jde o vynaložení nákladů ve výši 3 000 Kč měsíčně, nalézací soud ani výpověďmi prarodičů žalobce neměl za prokázané přesné období přispívání žalobce na společnou domácnost, tedy k jakému datu byly příspěvky předávány, co měly pokrýt, zda byly zdaňovány, ani z čeho je konkrétně žalobce hradil. Žalobce sice uváděl své příjmy z fotbalu a příležitostných brigád, ze kterých tyto příspěvky údajně hradil, nikterak však jejich pobírání neprokázal, a bylo naopak prokázané, že do té doby, pokud bydlel spolu s matkou a bratrem ve společné domácnosti, po odchodu jeho otce ze společné domácnosti tutéž částku za žalobce hradil jeho otec, resp. tento přispíval i částkami vyššími na bydlení a služby v předmětném bytě zbytku rodinných příslušníků. V roce 2014, kdy byl žalobce následně propuštěn z vazby, bylo žalobci 25 let, následně v roce 2015 dovršil 26. roku, a s ohledem na jeho stále studium je zřejmé, že otec byl povinen přispívat žalobci výživným (které nebylo soudně stanoveno). Bylo tedy pouze na žalobci, aby případně žádal řádné výživné od otce s ohledem na neukončenou přípravu na budoucí povolání při denním bakalářském programu studia, když otec byl povinen na výživu syna přispívat. Z tohoto důvodu soud dospěl k závěru o přetřetí příčinné souvislosti mezi odpovědnostním titulem dle OdpŠk a vznikem škody. Další nárok, který žalobce původně požadoval ve výši 153 000 Kč, následně poníženo o částku, dobrovolně ze strany žalované plněnou ve výši 23 000 Kč, tedy po částečném zpětvzetí v částce 130 000 Kč, byl nárok na náhradu zadostiučinění za nemajetkovou újmu z titulu vazebního stíhání. Žalovaná nesprávně tvrdila, že žalobce pobýval ve vazbě po dobu 46 dnů, když bylo prokázané rozhodnutím o vzetí do vazby se započítáním vazby od 31. 12. 2013 do rozhodnutí o propuštění žalobce dne 19. 2. 2014, že žalobce pobýval ve vazbě po dobu 51 dnů. Soud vzal v potaz, že žalobce byl do té doby bezúhonným, přihlédl však k tomu, že již před zahájením předmětných trestních stíhání byl dvakrát vykázán z domu pro shodné prohřešky, v případě zahájení vazebního stíhání, resp. řízení trestního, se jednalo o vykázání třetí. Přihlédl k charakteru trestné činnosti, která se týkala vztahu žalobce s jeho matkou, když, pokud jde o vyhrocené vztahy, tyto měl za prokázané. Při zvažování výše náhrady finančního zadostiučinění za vazbu soud vyšel z aktuální judikatury Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2357/2010 a jako adekvátní odškodnění vzal v potaz výši 1 000 Kč za den trvání vazebního stíhání, celkově tedy 51 000 Kč, od které odečetl již částku dobrovolně žalovanou poskytnutou ve výši 23 000 Kč, a přiznal žalobci zaplacení částky 28 000 Kč. Za nezákonné trestní stíhání žalobce žádal zaplacení částky 90 000 Kč a jako druhý nárok částku 400 000 Kč jako další nemajetkovou újmu. Pokud jde o částku 400 000 Kč jako zadostiučinění za zákaz styku žalobce s matkou, případně nemožnost se stýkat s bratrem v důsledku vazebního stíhání a následného propuštění žalobce z vazby na svobodu se stanovením dohledu probačního úředníka a uložení předběžného opatření spočívajícího v zákazu styku s poškozenou (matkou) rozhodnutím Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 14. 1. 2014, nalézací soud takové zadostiučinění neshledal důvodným ani

zčásti. Ztotožnil se s argumentací žalované ohledně absence příčinné souvislosti mezi odpovědnostním titulem, tedy nezákonným trestním stíháním žalobce, a vznikem újmy. Provedeným dokazováním měl za prokázány špatné vztahy žalobce s matkou v minulosti, resp. od dětství. Pokud jde o vztah žalobce k jeho bratrovi, dvojčeti, vzal za prokázáno, že tento byl negativní již odmala. Následně v rámci skutkových tvrzení žalobce sám potvrdil, že předmětnou částku žádá především s ohledem na nemožnost stýkat se s matkou po nařízení předběžného opatření směřujícího k zákazu styku s matkou od propuštění z vazby od 19. 2. 2014 do vynesení zprošťujícího rozhodnutí. Z průběhu trestního řízení pak vyplynulo, že žalobce byl ještě před zahájením předmětného trestního stíhání 9. 9. 2013 již dvakrát z bytu vyhoštěn z důvodů shodných, jako tomu bylo ve třetím případě. Zákaz styku s matkou pak byl vyústěním rodinných problémů žalobce s matkou, soud neuvěřil žalobci, že by tolik strádal po matce, s ohledem na jeho předchozí chování k ní a špatné vztahy, stejně tak neuvěřil matce, že lituje více jak dvou let strávených bez žalobce. Jejich vztahy od mala nenapovídaly tomu, že by k sobě měli velké citové pouto, že by jeden bez druhého strádali, naopak vypovídají o zásadním narušení rodinných vztahů, jakými jsou vztah dítěte a matky. S ohledem na charakter trestné činnosti, přetržení příčinné souvislosti mezi odpovědnostním titulem a vznikem a výší škody a absencí vzniku nároku spočívajícího v zásazích do osobnostních sfér žalobce, soud tento nárok nepřiznal, neboť jeho přiznání by se neslučovalo s obecně sdílenou představou spravedlnosti. Pokud jde o poslední z nároků, nárok na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání, žádaných v částce 90 000 Kč, soud vzal v potaz ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu specifika projednávaného trestního řízení, a to povahu trestní věci, délku trestního řízení a následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby (s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2813/2011) a dospěl k závěru o nutnosti finančně žalobce odškodnit. Vycházel z povahy trestní věci, tedy týrání svěřené osoby podle § 199 odst. 1, 2 písm. d), a) tr. zák. s následným upozorněním na možnost změny právní kvalifikace na trestný čin ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zák., za který by hrozila žalobci sazba trestu odnětí svobody v délce trvání 3 až 10 let. Trestní stíhání trvalo po dobu 3 let a 8 měsíců (od 9. 9. 2013 do 31. 5. 2017, kdy bylo odmítnuto dovolání), žalobce byl do té doby bezúhonným, byla na něm vykonána vazba v trvání 51 dnů, která byla odškodněna odděleně, uložen probační dohled a předběžné opatření spočívající v zákazu styku s matkou. Žalobce byl v průběhu trestního řízení dvakrát odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let na zkušební dobu 5 let. Pokud jde o délku trestního řízení, tato byla podmíněna opakovaným rozhodováním na jednotlivých stupních soudní soustavy, taktéž charakterem daného řízení, nutností provedení dokazování, když opakovaně ve věci rozhodoval soud I. stupně třikrát, soud II. stupně taktéž třikrát a Nejvyšší soud jedenkrát. Pokud jde o následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby, přihlédl soud k tomu, že žalobce do určité míry utrpěl na cti a dobré pověsti, avšak rovněž zohlednil, že jeho pověst byla značně poškozena již před zahájením trestního stíhání, a to s ohledem na opakované zásahy policie v obydlí žalobcovy rodiny a opakované vykázání žalobce z bytu. Vzal v potaz především určitou nejistotu žalobce ohledně výsledku trestního řízení, která se projevila právě ve dvou odsouzeních žalobce v průběhu trestního řízení, zdravotní problémy, kterými žalobce trpěl již před trestním stíháním, a které se v průběhu jeho délky prohlubovaly, případně se nelepšily (problémy se srdcem, angíny), a taktéž obecně vzal v potaz zásahy do rodinného života žalobce, který byl nutností pobytu u prarodičů do určité míry omezen ve studiu, možnosti stýkat se s rodinou a pobývat v prostředí, které mu bylo blízké i pokud jde o možnosti svého vzdělávání (využití internetu, který u prarodičů neměl k dispozici). Je zřejmé, že aktuálně po ukončení trestního řízení se vše vrátilo do normálu, žalobce sám potvrdil, že žádnými vleklými zdravotními problémy, které by se odrazily v délce trestního řízení a jeho průběhu, aktuálně netrpí, nebylo prokázáno, že by se zúžil okruh přátel a kamarádů, prarodiče mu od počátku věřili, pokud jde o vztah k bratrovi a otci, tyto zůstaly neměnné, nebylo prokázáno, že by byly dobré ještě před zahájením trestního řízení, naopak nebyly v pořádku a ani poté se následně nezlepšily. Pokud jde o vztah k matce, ani zde vztahy soud neshledal výrazně zlepšenými. Nalézací soud komparoval zde souzenou věc s jinými případy odškodňování u stejného soudu, které jako adekvátní případy použil na srovnání finančního zadostiučinění, ke kterému přistoupil. Prvním srovnávacím případem je případ vedený pod sp. zn. 15 C 226/2016, kdy žadatel by obviněn z těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 tr. zák.

a výtržnictví, trestní řízení probíhalo po dobu 13 měsíců, trest odnětí svobody, pokud jde o sazbu, hrozil ve shodné výši až 10 let. Pokud jde o zásahy do osobnostních sfér, žadatel trpěl nervozitou, úzkostí, problémy se spaním, přestal sportovat a 1x byl nepravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody. Výše poskytnutého finančního zadostiučinění byla v této věci 50 000 Kč. Další srovnávací případ je případ vedený pod sp. zn. 29 C 239/2016, kdy trestní stíhání probíhalo po dobu 1 rok a 11 měsíců pro trestný čin v trestní sazbě 2 až 10 let, vydírání. Žadatel byl vazebně stíhán a vazba byla odškodněna separátně. Pokud jde o zásahy do osobnostních sfér, žadatel především pocíťoval stres z vedení trestního stíhání, byl osobou bezúhonnou. Poskytnuté finanční plnění bylo 46 000 Kč. Další je případ vedený pod sp. zn. 43 C 108/2015, kdy trestní řízení probíhalo po dobu 448 dnů za loupež a omezování osobní svobody ve shodné trestní sazbě jako u žalobce. Pokud jde o zásahy do osobnostních sfér, byly zjištěny především zásahy do rodinného života a dále do sféry zdraví, poskytnuté zadostiučinění bylo 60 000 Kč. Případ vedený pod sp. zn. 10 C 206/2017 byl žadatelem, proti kterému bylo vedeno trestní stíhání po dobu 2 let, za pohlavní zneužití v sazbě 1 až 8 let. Žadatel pocíťoval především zásahy do rodinného života, cti a pověsti v příčinné souvislosti s vedením trestního stíhání proti jeho osobě, a poskytnuté zadostiučinění činilo 100 000 Kč. Posledním srovnávacím případem je případ vedený pod sp. zn. 28 C 257/2015 po dobu 3 let a 8 měsíců, tedy po dobu shodnou jako u žalobce, za trestný čin ve vyšší sazbě až 12 let. I zde byl žadatel vazebně stíhán a vazba byla odškodněna separátně. V důsledku zahájení trestního stíhání došlo k rodinným problémům, stresu, obavám o budoucnost, problémům se spánkem, psychické nepohodě, kdy žadatel musel vyhledat pomoc odbornou, a věc byla medializována. Poskytnuté zadostiučinění činilo 160 000 Kč. Z těchto srovnávacích případů dospěl nalézací soud k závěru, že finanční částka žadatelem žádaná ve výši 90 000 Kč je částkou adekvátní, která odráží specifika daného trestního řízení. Na posouzení předmětné formy a výše zadostiučinění pak soud použil judikaturu Nejvyššího soudu a Ústavního soudu sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, IV. ÚS 3193/2010 a 30 Cdo 1771/2014. Z uvedených důvodů soud přiznal žalobci 180 112 Kč se zákonnými úroky z prodlení z částky 203 112 Kč (částka 180 112 Kč navýšená o 23 000 Kč pozdě hrazeného zadostiučinění žalovanou jako nemajetková újma za vazební stíhání žalobce) od 11. 8. 2017 do 8. 11. 2017 a z částky 180 112 Kč od 11. 8. 2017 do zaplacení ve smyslu ust. § 1970 o. z. Ohledně vícežalované částky žalobu zamítl. Pod výrokem III. rozhodl o náhradě nákladů řízení.

2. Proti tomuto rozsudku podali žalobce i žalovaná včasné a přípustné odvolání.
3. Žalobce podal odvolání do výroků II. a III. rozsudku. Nalézacímu soudu vytkl nesprávné hodnocení důkazů, pokud dospěl k závěru, že nebyly prokázány náklady vynaložené na vedení společné domácnosti s prarodiči. Zdůraznil, že hrazení plateb svým prarodičům prokázal nejen jejich výpovědi jakožto svědků, ale rovněž písemným prohlášením Josefa K. a Hany K., ke kterému soud nepřihlédl. Pokud se týká výživného ze strany otce, pak tento přispíval nadále na náklady spojené s bydlením, nicméně v bytě obývaném matkou žalobce, Hanou K., když s ohledem na povahu trestního stíhání nebylo možné po otci žalobce spravedlivě požadovat, aby tento nesl rovněž náklady na bydlení žalobce u jeho prarodičů. Pokud by skutečně žalobce výživné požadoval, mohl se této povinnosti otec žalobce zprostit právě poukázáním na hrazení nákladů na bydlení žalobce v bytě jeho matky, tedy žalobci by žádné další výživné přiznáno nebylo. Přitom okolnost, že žalobce byl vykázán a nemohl pobývat v bytě u své matky, byla důkazy prokázána, stejně tak období, po které se žalobce v tomto bytě nemohl zdržovat – období od jeho propuštění z vazby až do pravomocného skončení trestního stíhání. Za delší období žalobce náhradu škody nepožadoval, když měsíční částka jeho příspěvku na bydlení prarodičům je zcela přiměřená a rozhodně nebyla neúčelná, reagovala v příčinné souvislosti na okolnost danou nezákonným trestním stíháním, se kterou byla v příčinné souvislosti, neboť žalobce nemohl bydlet v bytě se svou matkou, jehož provoz dotoval jeho otec. Žalobce, pokud by nebyl trestně stíhán, bydlel by v bytě své matky, jehož provoz plně dotoval jeho otec, tedy by nevynaložil ze svého částku 3 000 Kč měsíčně svým prarodičům, v součtu celkem 93 000 Kč za celé období od svého propuštění z vazby do pravomocného skončení trestního stíhání. Trestní stíhání žalobce bylo jediným důvodem

(původcem) vzniklé škody v podobě nákladů na bydlení u prarodičů, tedy nebýt trestního stíhání, žalobce by uvedené náklady na bydlení nevynaložil. Z uvedeného dovozoval, že jeho nárok je důvodný. Dále nalézacímu soudu vytkl, že při úvaze o odškodnění vazebního stíhání akcentoval, že žalobce byl již v minulosti vykázán ze společného obydlí pro shodné prohřešky. Jako adekvátní odškodnění pak soud vzal v potaz částku 1 000 Kč za jeden den trvání vazby, když žalobce požadoval částku ve výši 3 000 Kč za jeden den trvání vazby. Nalézacímu soudu vytkl, že nijak nezohlednil dosavadní bezúhonnost žalobce, ani fakt, že doposud nebyl vazebně, natož trestně, stíhán. Pokud jde o soudem tvrzené shodné prohřešky, pak poukázal na fakt, že žalobce byl zproštěn rovněž v části trestního stíhání zahájeného na základě tvrzené trestné činnosti v létě 2013, když žalobce se nikdy žádné trestné činnosti nedopustil. Žalobce byl do doby svého trestního stíhání osobou zcela bezúhonnou, bez jakékoliv zkušenosti s trestním stíháním, jedná se o mladého člověka, jehož pobyt ve vazbě byl o to víc skličující, když neměl ani oporu v kvalitně připravované obhajobě (po dobu svého zastoupení ustanoveným obhájcem), trpěl jeho zdravotní stav, o důstojnosti a cti vůči rodině, přátelům a spolužákům nemluvě. Nalézacímu soudu vytkl, že nedostatečným způsobem přihlédl k věku, charakteru trestné činnosti i dosavadní bezúhonnosti žalobce, když jako adekvátní se jeví částka jím požadovaná, tedy Kč 3.000 Kč za jeden den vazby, která je plně odůvodněna prožitými psychickými, ale i fyzickými útrapami. Dále vytkl nalézacímu soudu, že neuvěřil nadstandardním vztahům žalobce s matkou s tím, že tyto měly být narušené, a proto žalobci nepřiznal ničeho z jím požadované částky 400 000 Kč z důvodu nemožnosti vídat po dobu trestního stíhání matku a bratra. Zdůraznil, že se nikdy vůči matce nedopustil žádné trestné činnosti, nikdy pro žádnou takovou trestnou činnost nebyl ani pravomocně odsouzen. Pokud se týká jeho vztahu s matkou, pak žalobce se snažil matce pomoci přestat pít alkohol, vztahy žalobce a jeho matky byly nadstandardní, pokud alkohol nepila, usínali spolu v posteli, nicméně pokud pila matka alkohol, žalobce se s ní hádal, neboť si přál a dělal vše pro to, aby přestala, což se nakonec i podařilo, byť právě v době, kdy byl žalobce vykázán, tedy nemohl se svoji matkou být. Zdůraznil dále, že jakýkoliv vztah syna s matkou je nejen vztahem rodinným, ale zejména základním vztahem biologickým, citovým, když pokud je tento přetržen, tím spíše v případě žalobce, který od svého dětství s matkou bydlel, nelze uzavřít, že nebylo zasaženo do práv žalobce, syna, který nemohl po dobu téměř tří let vídat svoji matku. Soud měl přihlédnout k faktu, že žalobce s matkou po celou dobu bydlel, nikdy tomu nebylo jinak, vídal ji každý den, následně po téměř tři roky ji vídat nemohl, tito spolu nemohli mluvit, obejmout se atd. Tato ztráta v penězích odčiněna být musí, když pokud by žalobce trestně stíhán nebyl, pak by s matkou bydlel dál, mohl ji každý den vídat, mluvit s ní, pomáhat jí s tím, aby pít přestala. Částka 400 000 Kč je pak plně adekvátní žalobci utrpené újme. Odvolacímu soudu navrhl, aby v zamítavém výroku změnil napadený rozsudek tak, že žalobě vyhoví v celém rozsahu.

4. Žalovaná podala odvolání do vyhovujícího výroku I., avšak pouze v rozsahu 62 112 Kč, jímž bylo rozhodnuto o náhradě škod z uhrazených poplatků za přijímací řízení, za prodloužení doby studia a za platby na zdravotní pojištění žalobce. Namítla nepřezkoumatelnost odvoláním napadeného rozhodnutí ve výroku, který se týká žalobcem uplatněného nároku na náhradu škody za celkem 5 provedených plateb za přijímací řízení, které dle jeho tvrzení musel vynaložit v přímé souvislosti s nezákonným trestním stíháním. Nalézacímu soudu vytkla, že se nevypořádal se všemi námitkami žalované zejména stran přetržení příčinné souvislosti. Opravný prostředek učiněný žalobcem proti rozhodnutí o ukončení studia z důvodu nesplnění požadavků měl suspenzivní účinek, a nic proto nebránilo žalobci, aby se účastnil výuky. Pokud sám svým liknavým přístupem zavinil stav, že následně nesplnil požadavky pro řádné ukončení předmětů v důsledku absencí na výuce, pak není možné přičítat žalované následky, které toto volní chování žalobce vyvolalo, tj. že mu vznikla nejen poplatková povinnost za studium po dovršení zákonem určeného věku a s tím související povinnost odvodů plateb na zdravotní pojištění, ale že i následně podával přihlášky ke studiu a v této souvislosti vynaložit prostředky na úhradu poplatků za ně. Daným jednáním žalobce došlo k přetržení případné příčinné souvislosti ve vztahu k odpovědnosti žalované za vzniklou škodu.

Žalovaná zdůraznila, že i v případě, kdyby nedošlo k přetržení příčinné souvislosti, by nebylo možné shledat odpovědnost žalované za škodu ve výši, která byla nalézacím soudem určena. V takovém případě by totiž bylo možné shledat odpovědnost pouze za náklady vynaložené v souvislosti s učiněním přihlášky na ten obor, který žalobce před i po trestním stíhání řádně studoval, tj. maximálně ve výši 500 Kč. Odpovědnost za škodu spočívající v nutnosti hrazení poplatků za studium po dovršení zákonem předvídaného věku a za zdravotní pojištění nelze přičítat žalované, neboť dané nebylo primárně zaviněno nezákonným trestním stíháním, ale volným jednáním žalobce, jenž i přes odkladný účinek opravného prostředku proti rozhodnutí o ukončení studia neplnil řádně své studijní povinnosti a nedostavoval se k výuce, v důsledku čehož řádně neukončil semestr a byl nucen opakovat celý akademický rok. Nalézací soud tedy nesprávně právně posoudil otázku příčinné souvislosti ve vztahu k výše specifikovaným nárokům na náhradu škod, přičemž v tomto rozsahu měla být správně žaloba žalobce zamítnuta. Odvolacímu soudu navrhl, aby ve vyhovujícím výroku napadený rozsudek změnil tak, že žalobu co do částky 62 112 Kč s příslušenstvím zamítne.

5. K odvolání žalované se vyjádřil žalobce. Zdůraznil, že jím vynaložené náklady za přijímací zkoušky v celkové výši 2 500 Kč byly prokázány listinnými důkazy, a to zejména oznámením o zadání pěti domácích plateb ve výši 500 Kč na účet xxx xxx univerzity v Praze a také přezkoumáním znění Studijního a zkušebního řádu xxx xxx univerzity v Praze. Taktéž byla prokázána příčinná souvislost mezi nezákonným trestním stíháním a nutností opakovat II. ročník studia, když zadržení žalobce a následné vazební stíhání zřejmě narušilo zkuškové období a výuku, a bylo tak žalobci znemožněno vykonat některé zápočty a zkoušky a zúčastnit se výuky, a toto pak vedlo k nesplnění povinností nutných pro postup do dalšího ročníku. S ohledem na následné studijní výsledky i studijní výsledky předešlé lze dospět k závěru, že nebýt nezákonného trestního stíhání, tak by žalobce řádně splnil veškeré své studijní povinnosti bez nuceného dvojího opakování II. ročníku. Stejnou argumentaci pak lze použít u nároku na náhradu nákladů za semestry navíc ve výši 3x 15 000 Kč a rovněž u nároku na náhradu škody za zdravotní pojištění v částce 14 612 Kč. Všechny výše zmíněné skutečnosti byly řádně doloženy listinnými důkazy. Zdůraznil, že již ze samé podstaty vazebního stíhání ve zkuškovém období žalobce a znemožnění vykonat zkoušky v řádném jejich termínu vyplývá zcela zřejmá příčinná souvislost mezi nezákonným trestním stíháním a nemožností žalobce vykonat předmětné zkoušky a zápočty. Pokud žalovaná tvrdí opak, pak je její argumentace absurdní. Žalobce neměl nikdy se studiem problémy, jediným narušením jeho studia bylo nezákonné trestní stíhání. Nebýt trestního stíhání spojeného s vazebním stíháním žalobce, tento mohl nerušeně studovat, splnit zkoušky, což se však nestalo. Jedinou příčinou tak bylo nezákonné trestní stíhání vedené proti žalobci. Odvolacímu soudu navrhl, aby v napadeném vyhovujícím výroku rozsudek jako věcně správný potvrdil.
6. K odvolání žalobce se vyjádřila žalovaná. Pokud žalobce namítá, že soud neprovedl důkazní návrhy k prokázání vynaložených nákladů žalobce v částce 93 000 Kč ve formě písemných prohlášení rodičů žalobce, pak dané důkazní prostředky zjevně nebyly způsobilé prokázat žalobcovu tvrzení, žalobce ve vztahu k danému nároku nedostal své povinnosti ve smyslu ust. § 101 odst. 1 písm. b) o. s. ř., neboť neprokázal, že by tvrzené částky hrazené prarodičům žalobce byly přiměřené a že by se jednalo o platby za tvrzeným účelem. Všechna tvrzení u předmětného nároku zůstala pouze v této rovině a nebyla řádně prokázána. Žalobce proto v daném případě neprokázal škodu a ani příčinnou souvislost mezi nezákonným rozhodnutím a škodou. Odvolací důvod žalobce ve smyslu ust. § 205 odst. 2 písm. d) o. s. ř. není dán, neboť žalobcem navržené důkazní prostředky nebyly způsobilé prokázat jeho tvrzení, a jejich provedení by tak bylo neekonomické a nadbytečné. Jde-li o nárok žalobce na náhradu nemajetkové újmy za jeho omezení na svobodě pohybu v důsledku vazebního stíhání, kdy žalobce požaduje částku 3 000 Kč za každý den, v němž byl omezen ve svobodě pohybu, žalovaná zdůraznila, že nalézací soud řádně a přezkoumatelně odůvodnil právní závěr o přiměřené výši přiznaného zadostiučinění, přičemž žalobce neprokázal, že by v jeho případě

existovaly konkrétní skutečnosti, které by odůvodňovaly přiznání vyššího relativního zadostiučinění, než je nejen obecně přiznáváno s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 914/2011, ale i než byl fakticky přiznán. Žalobce uváděl pouze povšechné obecné skutečnosti, přičemž tyto soud řádně zhodnotil při stanovení výše zadostiučinění. Žalobce tak v řízení neprokázal, že by mu náležel nárok na vyšší relativní zadostiučinění za nemajetkovou újmu v souvislosti s vykonanou vazbou, a proto je odvolání nedůvodné. Jde-li o žalobcem požadované zadostiučinění za nemožnost stýkat se s matkou po určité době, zde žalobce rovněž neprokázal důvodnost daného nároku. Žalobce neprokázal, že by v důsledku tohoto odloučení vznikla jemu prokazatelná újma, že by došlo k narušení vztahů s matkou – ba právě naopak, bylo prokázáno, že došlo k výraznému zlepšení jejich vztahů – a proto i v této části je rozsudek nalézacího soudu správný.

7. Z podnětu obou podaných odvolání a v jejich mezích přezkoumal odvolací soud rozsudek nalézacího soudu a přezkoumal zároveň i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo (ust. § 212, § 212a o. s. ř.). Poté dospěl k závěru, že obě odvolání jsou částečně důvodná.
8. Předně nutno zdůraznit, že nalézací soud provedl rozsáhlé dokazování, provedené důkazy zhodnotil v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů (§ 132 o. s. ř.) a učinil na jejich základě odpovídající skutkové závěry, od nichž nemá odvolací soud (bez provedení dokazování), důvod ani možnost se odchylovat, avšak důvodnost některých z uplatněných nároků posuzuje po právní stránce odlišně.
9. Se žalobcem se odvolací soud shoduje v té části argumentace, pokud žalobce dovozuje, že vazebním stíháním v době od 31. 12. 2013 do 19. 2. 2014 fakticky ztratil možnost zakončení zimního semestru ve II. ročníku bakalářského studia, když byl ve vazbě držen právě ve zkouškovém období, tedy fakticky neměl možnost se na zkoušky připravit ani se odstavit k jejich složení. Je logické, že pokud žalobce neuzavřel zimní semestr, byl vyloučen i z možnosti uzavřít následný letní semestr školního roku 2013/2014. Nicméně se žalovanou nutno souhlasit v argumentaci, že žalobce požádal o možnost opakování II. ročníku, za této situace mu nic nebránilo k jeho studiu nastoupit a pokračovat i za situace, kdy mu opakování ročníku povoleno nebylo, avšak včasné a přípustné podání opravného prostředku žalobcem způsobilo suspenzivní (odkladný) účinek tohoto rozhodnutí do rozhodnutí o podaném opravném prostředku, když právě tímto rozhodnutím bylo žalobci vyhověno a opakování II. ročníku mu bylo povoleno. Žalobce tedy mohl plnohodnotně vystudovat II. ročník ve školním roce 2014/2015 a následně i III. ročník ve školním roce 2015/2016 a bakalářské studium by zakončil v červenci 2016. Z uvedeného vyplývá, že vinou státu musel platit za překročení standardní doby studia částku 15 000 Kč za období od 18. 1. 2016 do 17. 7. 2016 a tato částka mu musí být jako odškodnění materiální újmy přiznána. Nikoli však již další částky placené z téhož důvodu za období 18. 7. 2016 – 17. 1. 2017 v částce 15 000 Kč a za období 18. 1. 2017 – 17. 7. 2017 ve stejné výši, neboť při řádném přístupu ke studiu shora popsáném by již v této době měl žalobce bakalářské studium ukončeno. Jinak řečeno, postup žalobce, kdy s nástupem do II. ročníku studia ve školním roce 2014/2015 vyčkával až do rozhodnutí o jeho opravném prostředku, nebyl správný, a prodloužení bakalářského studia o další rok a náklady na toto studium ve výši 30 000 Kč (15 000 Kč za každý semestr ve školním roce 2016/2017) tak nemohou být přičítány státu, stejně jako poplatky za nové přijímací řízení v celkové výši $5 \times 500 = 2\,500$ Kč, neboť při řádném ukončení II. ročníku ve školním roce 2014/2015 by potřeba absolvování nových přijímacích řízení ke studiu vůbec nevystala.
10. Stejnou úvahou pak byl odvolací soud veden při posuzování náklady vynaložených na platby zdravotního pojištění za prosinec 2015 ve výši 1 242 Kč a za období leden – říjen 2016 ve výši $10 \times 1\,337$ Kč = 13 370 Kč. Nalézací soud vzal správně za prokázanou realizaci těchto plateb žalobcem, když z ust. § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 48/1997 Sb. vyplývá, že stát je plátcem

pojistného prostřednictvím státního rozpočtu mimo jiné za nezaopatřené děti; nezaopatřenost dítěte se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře. Podle ust. § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 117/1995 Sb. za nezaopatřené dítě se pro účely tohoto zákona považuje dítě do skončení povinné školní docházky, a poté, nejdéle však do 26. roku věku, jestliže se soustavně připravuje na budoucí povolání. Žalobce dovršil 26. rok věku v listopadu 2015, svědčila mu proto zákonná povinnost od prosince 2015 platit zdravotní pojištění, neboť již nebyl pokládán za nezaopatřené dítě. Nicméně tyto platby možno státu přičítat jen do doby, kdy měl žalobce ukončit (po přerušení způsobeném vazbou) bakalářské studium, tedy do července 2016, nikoli již za další měsíce srpen – říjen 2016, jak žalobce požadoval. Stát za tyto měsíce, tedy 3 x 1 337 Kč = 4 011 Kč, tudíž není povinen reparovat zaplacené pojistné. Zcela nedůvodná je v tomto kontextu námitka žalované o tom, že pokud by žalobce studoval řádně a návazně již v předchozím životě, nemusel se dostat ani v důsledku nuceného přerušení studia do situace, kdy by jeho studium přesáhlo 26. rok věku. Pro posouzení věci je podstatná toliko ta zjištěná skutečnost, že pokud by žalobce nebyl držen ve vazbě, zakončil by své bakalářské studium v červenci roku 2015, tedy před dokončením 26. roku života, a proto by zdravotní pojištění ve smyslu shora citovaného zákona č. 48/1997 Sb. ve spojení se zákonem č. 117/1995 Sb. za něho platil stát, a tudíž by mu nevznikla škoda způsobená placením zdravotního pojištění při studiu po 26. roce života.

11. Ze shora uvedeného vyplývá, že součet částek, k jejichž reparaci žalobci stát není povinen, činí 36 511 Kč, proto ohledně této částky i se zákonným příslušenstvím odvolací soud ve vyhovujícím výroku I. změnil napadený rozsudek za použití ust. § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. tak, že v tomto rozsahu žalobu zamítl, jinak rozsudek v uvedeném výroku, resp. jeho napadené části, ohledně částky 25 601 Kč (10 601 + 15 000) s příslušenstvím jako věcně správný potvrdil za použití ust. § 219 o. s. ř.
12. S odvolací argumentací žalobce se odvolací soud shoduje v té její části, pokud žalobce dovozoval, že mu vznikla v příčinné souvislosti s nezákonným trestním stíháním škoda spočívající v příspěvku na domácnost, který poskytoval svým prarodičům v době, kdy byl omezen v užívání bytu matky. Měsíční platby tohoto příspěvku byly prokázány jak svědeckou výpovědí babičky žalobce, když souladně s nalézacím soudem odvolací soud hodnotí výpověď děda žalobce jako nekonkrétní a neprokazující ničeho, když svědek se nedokázal ani zorientovat ve svém příbuzenském vztahu k žalobci. Avšak platby jsou prokázány rovněž i čestným prohlášením obou prarodičů. V této souvislosti se odvolací soud odchyluje od právního posouzení povahy plateb a za situace, kdy jejich platby má za prokázané, tyto považuje za škodu, která žalobci byla způsobena, neboť před vzetím do vazby žalobce žil v bytě své matky zdarma, užívání tohoto bytu mu bylo znemožněno a za náhradní bydlení u svých prarodičů musel platit, když výši měsíčního příspěvku na domácnost 3 000 Kč odvolací soud považuje za zcela přiměřenou. V této souvislosti tedy není rozhodné, zda žalobci jeho otec řádně platil výživné či nikoli, podstatné je, že žalobci platbami (příspěvky) na domácnost prarodičů vznikla škoda, která by mu při dalším bydlení v bytě matky nevznikla. Tento nárok tedy odvolací soud posoudil jako důvodný, proto změnil v tomto rozsahu napadený rozsudek v zamítavém výroku II. tak, že uložil žalované povinnost žalobci škodu v tomto rozsahu včetně zákonného příslušenství zaplatit, a to za použití ust. § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř.
13. Ve zbytku však odvolací argumentace žalobce důvodná není. Žalobce konstruoval svůj požadavek na zaplacení imateriální újmy ve výši 400 000 Kč z důvodu, že se po dobu trestního stíhání nemohl stýkat s matkou, jako samostatný nárok. Nutno zdůraznit, že podle § 31a OdpŠk bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu (odstavec 1). Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž

k nemajetkové újmě došlo (odstavec 2). Podle závěru již zcela jednotné judikatury v takovém řízení je na žalobci, aby spolu s odpovědnostním titulem (např. rozhodnutím zrušeným pro nezákonnost) tvrdil a prokazoval i existenci skutečností, které lze právně kvalifikovat jako porušení konkrétního práva žalobce (např. práva na rodinný život), a vznik nemajetkové újmy (představované např. úzkostí, nepohodlím, nejistotou) vzniklé v příčinné souvislosti s danými skutečnostmi. Teprve dojde-li soud po provedeném dokazování k závěru, že odpovědnostním titulem byla porušena konkrétní práva žalobce a že v důsledku toho vznikla žalobci nemajetková újma, může se zabývat otázkami formy a případné výše zadostiučinění podle § 31a odst. 1 a 2 OdpŠk. V rozsudku ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 122/2012, Nejvyšší soud (v publikované právní větě) konstatoval, že „zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, se poskytuje podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., jenž je normou s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a jenž tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Soudy při stanovení formy či výše zadostiučinění vychází především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání, a především dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.“ V odůvodnění citovaného rozhodnutí Nejvyšší soud dále blíže objasnil, co se rozumí povahou trestní věci, délkou trestního řízení a následky způsobenými trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby. Nejvyšší soud v citovaném rozhodnutí dále uvedl, k jakým okolnostem, vedle shora uvedených kritérií, je třeba při stanovení formy a výše zadostiučinění přihlédnout, a uzavřel, že „v konečném důsledku musí výše soudem přiznaného zadostiučinění odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích (poměřovaných zejména s ohledem na uvedená kritéria) shodují. Jinak vyjádřeno, výše přiznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném. Významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy, bude-li též soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna.“ Je tedy na žalobci, aby v rámci žaloby provedl srovnání (zejména na podkladě judikatury vyšších soudů či Evropského soudu pro lidská práva) s jinými případy odškodňování nemajetkové újmy vzniklé v důsledku porušení stejných práv, a není-li jich, pak i porušení jiných práv, bude-li zřejmé, že oba případy vykazují pro rozhodnutí soudu významné množství jednotících prvků. Bez tohoto srovnání zpravidla nebude možno učinit závěr, že právě žalobcem požadovanou částku (nebo i jakoukoliv jinou) lze považovat za přiměřené zadostiučinění, a za přiměřené zadostiučinění bude možno považovat konstatování porušení práva podle § 31a odst. 2 OdpŠk. Nálezací soud tedy postupoval ve světle uvedené judikatury zcela správně, pokud komparoval případ žalobce s jinými v podstatných znacích shodnými kauzami odškodnění fyzických osob za nezákonné trestní stíhání a posuzoval, jaká práva žalobce byla trestním stíháním porušena a jaká újma, v jakém rozsahu, žalobci v důsledku toho vznikla. Správně posoudil i tvrzení žalobce o konkrétních negativních dopadech jeho trestního stíhání spočívajících v narušení rodinné sféry života (styku s matkou), když uzavřel, že tato tvrzení o téměř nadstandardně kladných, možno označit až nepřirozených vztazích (tvrzení o tom, že žalobce ve věku téměř 26 let usínal s matkou v jedné posteli), jsou vyvrácena jak skutečnostmi, že žalobce byl již před započítím trestního stíhání vykázan z bytu matky, tak výpovědí matky žalobce v tomto řízení o tom, že žalobce ji fyzicky napadal („jí občas namlátil“). Lze konstatovat, že fyzické útoky syna na matku, ať již jsou motivovány čímkoli, rozhodně nenasvědčují nadstandardně kladným vztahům mezi synem a matkou, naopak lze je hodnotit jako důkazy o tom, že vztahy mezi žalobcem a jeho matkou byly naopak špatné, což konečně prokázala i svědecká výpověď otce žalobce o komplikovanosti vztahu žalobce a jeho matky, a tudíž argumentace žalobce o tom, že by výše odškodnění měla být mimořádně navýšena o nadstandardní částku 400 000 Kč z důvodu, že se po dobu od vzetí do

vazby do skončení trestního stíhání nemohl s matkou stýkat, je nedůvodná a budí dojem účelovosti takového tvrzení v očekávání dalšího finančního přísudku. Odvolací soud na tomto místě zdůrazňuje, že při úvaze o celkové výši odškodnění imateriální újmy soud vždy zvažuje rovněž dopady do soukromého a rodinného života poškozeného, které byly zvažovány i v případech, se kterými nalézací soud komparoval zde projednávanou věc, a přesto se poškozeným v těchto soudem komparovaných kauzách dostalo podobně vysokého odškodnění, jako zde žalobci. V přiznané částce 90 000 Kč coby zadostiučnění za nezákonné trestní stíhání tak je obsaženo i odškodnění za újmu vzniklou nemožností kontaktu žalobce s matkou v uvedeném období.

14. Stejně tak odvolací soud ve shodě s nalézacím soudem nepovažuje za důvodný požadavek žalobce na odškodnění za vykonanou vazbu ve výši 3 000 Kč za každý den. Nalézací soud zcela případně odkázal na judikatorní závěry v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, v němž Nejvyšší soud odkázal na rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 7. 7. 2011, ve věci Al-Jedda proti Spojenému království, stížnost č. 27021/08, v němž bylo deklarováno porušení čl. 5 odst. 1 Úmluvy, Soud uvedl, že „není jeho úlohou ve smyslu čl. 41 působit podobně jako domácí soudy zabývající se civilními delikty v rozdělení viny a kompenzačních prostředků mezi strany sporu“. Je veden principem ekvity, který především zahrnuje pružnost a objektivní úvahy o tom, co je spravedlivé (just, fair) a rozumné (reasonable) s přihlédnutím ke všem okolnostem případu, v což je třeba zahrnout nejen postoj stěžovatele, ale celkový kontext, v němž se porušení událo. Přiznání zadostiučnění slouží k uznání skutečnosti, že byla způsobena morální újma jako výsledek porušení základního lidského práva a odráží v nejširším slova smyslu vážnost způsobené škody (§ 114), a zejména pak na rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 28. 5. 2002, ve věci Stafford proti Spojenému království, stížnost č. 46295/99. V tomto případě ESLP shledal porušení čl. 5 odst. 1 Úmluvy vůči stěžovateli, a to v období od 1. 7. 1997 do 22. 12. 1998, tedy pod dobu 17 měsíců a 22 dnů (celkem tedy cca 532 dnů). Bylo shledáno též porušení čl. 5 odst. 4 Úmluvy. Soud přiznal stěžovateli odškodnění ve výši 16 500 EUR, avšak zahrnul v to i škodu majetkovou. Z jeho vyjádření v § 94 se ale podává, že materiální škoda nebyla v tomto případ natolik závažná, aby ji přiznal zvláště. Bylo-li by proto možno vyjít z předpokladu, že částka 16 500 EUR byla přiznána především jako náhrada za škodu nemajetkovou, mohl by být učiněn přibližný úsudek o výši odškodnění, které ESLP poskytl v tomto případě za jeden den vazby; tedy cca 775 Kč za den (při kurzu 25 Kč za 1 €). Ve zde souzené věci pak žalobce strávil ve vazbě celkem 51 dnů, tedy toliko desetinu času, kterou strávil ve vazbě poškozený ve shora komparovaném případě. Žádné trvalé následky poškození zdraví ani netvrdil, pouze obavu z nákazy od spoluzadrženého, která se dá podřadit pod obecné negativní následky vazebního stíhání na osobě stíhaného. Z uvedených důvodů odvolací soud samotné finanční odškodnění žalobci nalézacím soudem přiznané považuje za adekvátní a žádané další odškodnění ve výši dalších 2 000 Kč za každý den vazebního stíhání za důvodné nepovažuje. Z uvedených důvodů proto ve zbývajících částí přezkoumávaný rozsudek ve výroku II. jako věcně správný potvrdil za použití ust. § 219 o. s. ř.
15. Vzhledem k částečné změně rozsudku nalézacího soudu pak odvolací soud originárně rozhodl i o nákladech řízení před soudy obou stupňů. Před nalézacím soudem žalobce žádal celkové odškodnění odpovídající tarifní hodnotě 687 112 Kč ve smyslu § 8 odst. 1 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. a) a § 12 odst. 3 vyhl. č. 177/96 Sb. (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1435/2015). Ve znění tohoto rozsudku odvolacího soudu byl úspěšný ve svém nároku na odškodnění imateriální újmy za nezákonné trestní stíhání (ohodnoceném ve smyslu rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3378/2013 částkou 50 000 Kč), nároku na náhradu imateriální újmy za vykonanou vazbu (ohodnoceném stejně) a v nároku na odškodnění materiální újmy v celkové výši 118 601 Kč (93 000 Kč náhrada za příspěvky na domácnost prarodičům, 15 000 Kč za platbu bakalářského studia za jeden semestr a platbu zdravotního pojištění ve výši 10 601 Kč), celkem byl tedy úspěšný v částce 218 601 Kč, což oproti žádané částce 687 112 Kč činí 32 % úspěchu. Odečtením úspěchu žalobce od úspěchu žalované žalobci za řízení před nalézacím

soudem svědčí povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení v rozsahu 36 %. Náklady žalované před nalézacím soudem činí celkem 6 300 Kč a sestávají z paušální náhrady hotových výdajů dle § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb. za 21 úkonů žalované v tomto řízení (vyjádření k žalobě, další písemné vyjádření ve věci, příprava na celkem 9 jednání nalézacího soudu, účast na těchto jednáních a účast na vyhlášení rozsudku nalézacího soudu), když 36 % z uvedené částky činí 2 268 Kč.

16. V odvolacím řízení byla jeho meritem částka odpovídající tarifní hodnotě 65 112 Kč, do níž se odvolala žalovaná, dále částka odškodnění materiální újmy 93 000 Kč a dva nároky na imateriální odškodnění (za vazbu a nezákonné trestní stíhání) po 50 000 Kč, do kterých se odvolal žalobce, celkem tedy 255 112 Kč. Žalobce byl úspěšný v rozsahu 118 601 Kč (93 000 + 25 601), což představuje 46 % úspěšnost. Odečtem úspěchu žalobce od úspěchu žalované žalobci svědčí povinnost zaplatit žalované 8 % její celkových nákladů vzniklých jí v odvolacím řízení. Náklady žalované před odvolacím soudem činí celkem 1 200 Kč a sestávají z paušální náhrady hotových výdajů dle § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb. za 4 úkony žalované v tomto řízení (podání odvolání, vyjádření se k odvolání žalobce, příprava na jednání dne 11. 3. 2020 a účast na tomto jednání), 8 % z této částky činí 96 Kč.
17. Celkově za řízení před soudy obou stupňů tedy žalobci svědčí povinnost zaplatit žalované na náhradu jejích nákladů 2 364 Kč. Bylo rozhodnuto podle ust. § 142 odst. 2 o. s. ř., pro odvolací řízení v návaznosti na ust. § 224 odst. 1, 2 o. s. ř. Lhůta ke splnění uložené povinnosti byla stanovena podle § 160 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat dovolání, pouze pokud toto rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání lze podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Praha 11. března 2020

Mgr. Lubor Veselý, v.r.
předseda senátu